

Listopad, to taki miesiąc, w którym noc długa, dzień krótki, pogoda jest mniej przyjazna, roztacza wokół smutki.

A my te smutki zbieramy, mówimy: listopad jest winien, dlaczego on płacze i błoci, śmiać się do nas powinien.

Dlatego szukajmy oznak, by inną wizję ustalić

listopadowym uśmiechem, ogień w kominku rozpalić.

Cieszymy się z dłuższych wieczorów, i jesiennego wytchnienia, z czasu którego jest więcej, na relaks i umilenia.

Z takim właśnie przesłaniem Pana Krzysztofa Roszczyka Was serdecznie witam i zapraszam do wspólnej zabawy!

Droga pomarańczy na nasz stół i do plecaka

Są takie smaczne! Pamiętam, że na święta Bożego Narodzenia zawsze znajdowałam pod choinką torebkę z cukierkami, orzechami włoskimi i pomarańczami...

Ojczyzną pomarańczy jest Daleki Wschód: Chiny, Indie, być może również dzisiejszy Wietnam. Ówczesnie z pomarańcz znano w Europie jedynie ich kwaśną odmianę, pochodzącą z Indii.

Słodkie pomarańcze trafiły na nasz kontynent dopiero w początkach XVI wieku dzięki Portugalczykom, którzy przywozili je do Lizbony z Chin południowych.

W dobie Renesansu zaczęto również przyozdabiać drzewami pomarańczowymi wielkopolskie rezydencje. Sto

lat później na dworze Zygmunta I dawano pomarańcze do pieczeni. Import odbywał się drogą lądową – przez Norymbergę i Wrocław albo Wenecję, Wiedeń i Ołomuniec. Dopiero w drugiej połowie XVI wieku hiszpańskie i portugalskie pomarańcze zaczynają przybywać do nas na

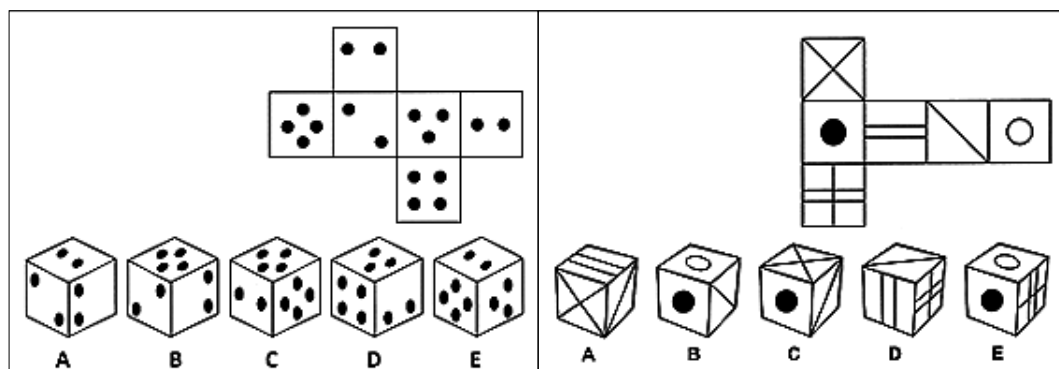

okrętach wiozących towary z Lizbony do Gdańska.

Pomarańcze rozpowszechniali w Polsce i na naszych terenach jezuici, zyskując nimi przychylną dobrodziejów zakonu. Piętnował to w 1590 roku anonimowy przeciwnik Towarzystwa Jezusowego, stwierdzając z oburzeniem: „Przywożą do nas jabłka hiszpańskie, nieznane naszym przodkom, słodkie i piękne: ich barwa, zapach, smak jest taki, że zdają się być dopiero co zerwane z drzewa.

Dobrze wiemy, ile zepsucia wprowadziły do naszej ojczyzny te hiszpańskie i włoskie przysmaki, jak bardzo zaszkodziły tężyźnie i prostocie obyczajów”.

SZALONE KOSTKI: Którą kostkę można ułożyć z tego szablonu?

DOWCIPNY TATUŚ!

Przychodzi Mądrala do taty i mówi:

– Tato, daj mi 5 euro.

Tato na to:

– 4 euro? Jakie 3 euro? Masz tu 2 euro i nie zgub tego euro.

FAST FOOD – dlaczego to nie jest zdrowe?

To, tłumacząc dosłownie z angielskiego, szybka żywność. Ma jeden główny cel – szybko zaspokoić głód i niedobór energii. Można się nią po prostu szybko najeść. Ma dużo tak zwanych pustych, bezwartościowych kalorii, tłuszczu i węglowodanów.

Za to prawie nie zawiera błonnika, witamin i innych elementów, które są potrzebne organizmowi, by normalnie i zdrowo żył. Jeżeli fast food to Wasze główne pożywienie, łatwiej o tak zwane choroby cywilizacyjne, czyli otyłość, choroby serca i wątroby, a nawet nowotwory.

Co jest Fast foodem? Przede wszystkim frytki, hamburgery i hot dogi. Nie pomyślcie, że w ogóle chcę Was zniechęcić do szybkich przekąsek na przykład w McDonald'sie, tylko uprzedzam, że częste jedzenie tych dań nie jest zdrowe.

Pokoloruj rysunek

Znajdźcie różnice na magicznym rysunku

Niesamowite! Helenka zobaczyła czarownicę na miotle nad jej rodzinnym miastem. Zrobiła dwa zdjęcia i przesała je do lokalnej gazety. Oba rysunki są prawie identyczne. Różnią się jedynie sześcioma szczegółami. Czy potrafisz je znaleźć?

CIEKAWOSTKI „Nagły wypadek”

90-letnia włoska emerytka wezwała na pomoc policję, ponieważ podczas jej ulubionego serialu zepsuł się telewizor. Poprosiła o natychmiastowy przyjazd do „nagłego wypadku”. Dla świętego spokoju policjanci, po pouczeniu kobiety, że wezwała ich bezzasadnie, naprawili jej telewizor.